

Pvm/Datum/Date

23.04.2026

Dnro/Dnr/DNo

3095/00.00.01.00.02/2026

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI HE 48/2026 vp EDUSKUNNALLE ELÄINTEN TUNNISTAMISESTA JA REKISTERÖINNISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**Yleisarvio hallituksen esityksestä**

Ruokavirasto pitää eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten täsmentämisestä erittäin tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Esitys perustuu lain käytännön toimenpanossa kertyneisiin kokemuksiin ja vastaa useisiin havaittuihin valvonnan, hallinnollisten toimien sekä seuraamusjärjestelmän kehittämistarpeisiin.

Ruokavirasto kannattaa erityisesti lain 5 ja 6 lukuihin ehdotettuja muutoksia, joilla selkeytetään valvontaa ja hallinnollisia toimenpiteitä sekä laajennetaan valvonnan seurausmaksun käyttöalaa. Muutokset parantavat lain vaikuttavuutta ja viranomaisten mahdollisuuksia puuttua tehokkaasti havaittuihin laiminlyönteihin.

Valtuuttamista koskevat säännökset

Ruokavirasto pitää myönteisenä, että hallituksen esityksessä on osittain selkeytetty hevoseläinten sekä lemmikkieläinten tunnistamista koskevaa sääntelyä. Ruokavirasto pitää erityisen hyvänä muutoksena sitä, että tunnistimen asettajaksi voi valtuuttaa henkilön sijasta yhteisön, joiden lukuun toimivilla henkilöillä on vaadittu pätevyys. Käytännön toimenpanon näkökulmasta oikeushenkilön, kuten yhdistyksen, valtuuttaminen voi olla tarkoituksenmukaisempaa kuin useiden yksittäisten luonnollisten henkilöiden erillinen valtuuttaminen. Tätä lähestymistapaa on sovellettu Ruokavirastossa esimerkiksi hevoseläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän toteutuksessa.

Ruokavirasto pitää silti tarkoituksenmukaisena, että laissa ei poissuljettaisi valtuutusmahdollisuudesta myös yksittäisille luonnollisille henkilöille, mikäli tällainen tarve myöhemmin tulisi. Eläinterveyssäännösten (EU) 2016/429 14 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi valtuuttaa sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä suorittamaan tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyviä tehtäviä.

Pvm/Datum/Date

23.04.2026

Dnro/Dnr/DNo

3095/00.00.01.00.02/2026

Eräiden tehtävien siirtäminen muulle kuin viranomaiselle

Ruokavirasto toteaa, että hallituksen esitys ei vielääkään täysimääräisesti hyödynnä eläin-terveyssäännösten tarjoamaa mahdollisuutta valtuuttaa toisen elimen hoitamaan eläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyviä tehtäviä. Esityksessä on nyt mahdollistettu hevoseläimiä koskevan rekisterinpidon delegointi, mutta vastaava tarve voisi syntyä myös muita eläinlajeja koskevien eläinrekisterien osalta. Ruokavirasto pitää edelleen perusteltuna, että valtuuttamista koskeva säännös mahdollistaisi tehtävien siirtämisen kaikkien lain soveltamisalaan kuuluvien eläinlajien ja toimien osalta siellä, missä se on EU-lainsäädännön mukaan sallittua. Tämä parantaisi sääntelyn joustavuutta ja varautumista tuleviin tarpeisiin ilman uusia lakimuutoksia.

Valvonta

Ruokavirasto pitää hyvänä esitettyä muutosta, että eläinten siirtokielto voidaan määrätä tarvittaessa ilman velvoitetta antaa ensin kehoitus laiminlyöntien korjaamiseksi. Tämä on keskeistä eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi ja elintarviketurvallisuuden turvaamiseksi. Väliaikaisten siirtokieltojen käsittelyä olisi kuitenkin tarpeen täsmentää ainakin perustelu- muistiossa, jotta olisi selkeää, että väliaikaisena annettu kielto ei edellyttäisi kiellon rutiinomaista vahvistamista. Rutiininomainen vahvistaminen lisäisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa sekä viranomaisille että toimijoille, ilman että sillä saavutetaan lisähyötyä riskien hallinnassa. Väliaikainen kielto tulisi siis voida olla voimassa, kunnes se peruutetaan joko kokonaan tai osittain.

Ruokavirasto pitää valvonnan seuraamusmaksun soveltamisalan laajentamista perusteltuna. Ruokavirasto toteaa kuitenkin, että esityksen vaikutusarvio maksujen määrän vähäisestä kasvusta on liian alhaiseksi arvioitu.

Eläinten rekisteröimättömyys on käytännössä edelleen yleistä erityisesti koirien osalta, minkä vuoksi seuraamusmaksujen määrän voidaan arvioida kasvavan ainakin lain voimaantulon alkuvaiheessa esityksessä arvioitua enemmän. Tämä kehitys heijastaa olemassa olevia laiminlyöntejä eikä niinkään valvonnan kiristämistä.

Rekisteritietojen julkisuus

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Pvm/Datum/Date

23.04.2026

Dnro/Dnr/DNo

3095/00.00.01.00.02/2026

Ruokavirasto toteaa, että hallituksen esityksessä ei ole huomioitu aiemmassa lausunnosamme esiin nostettuja koirarekisterin ja jatkossa myös kissarekisterin tietojen julkisuuteen liittyviä haasteita.

Ruokavirasto on nykyisellään katsonut julkisuuslain nojalla koirarekisterin tiedot salassa pidettäväksi, mikä on hankaloittanut koirarekisterin kehittämistä ja asiakaspalvelua. Jatkossa on odotettavissa lisää sekä eläintenpitäjien tiedonsaantahaasteita että teknisiä haasteita, kun koirarekisteriin ja tulevaan kissarekisteriin aletaan sovittamaan myös eläinlääkärin ammatinharjoittamislain 12 § 3 ja 4 momenteissa säädettyjä tietoja eläinlääkärien koirilla ja kissoilla diagnosoimista, eläimen jalostuskäyttöä rajoittavista vioista ja sairauksista. Kyseiset tiedot on eläinlääkärin ammatinharjoittamislain 12 § 5 momentissa säädetty julkiseksi, kun taas rekisterin taustatiedot koirista on katsottu salassa pidettäväksi.

Ruokavirasto esittää, että lemmikkieläinrekisterin tietojen salassa pitoon liittyvät haasteet voitaisiin ratkaista lakimuutoksella. Tiettyjen tietojen säätäminen julkiseksi mahdollistaisi esimerkiksi eläinten tietojen haun mikrosirulla eläinlääkärien potilastietojärjestelmiin. Rekisterin avoimuus tukisi vastuullista lemmikkieläinten jalostusta ja eläinten hankintapäätöksiä sekä lisäisi kansalaisten luottamusta rekisteriin. Haltijan arkaluonteiset tiedot tulee kuitenkin säilyttää salassa pidettävänä, mikä turvaa henkilön yksityisyyden.

Marjaana Spets

Jaostopäällikkö

Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin jaosto